

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 14 Decembrie st. v.

Nu mai departe decât ieri am spus, că Maghiarii, prin lipsa lor de tact față cu naționalitățile nemaghiare, s'au izolat și, pe lângă aceasta, au devenit o figură puțin simpatică, ba, ceea-ce e mai rău, mai mult ori mai puțin ridicolă.

Maghiarii și Maghiaronii câți se opintesc a trece de inteligența poporului maghiar mai au însă și alte scăderi, care îi pun în o lumină ridicolă. Ori cât se țin dlor de chemați a fi mijlocitori între Occident și Orient, comit lucruri, cari n'au de a face cu naționalitățile nemaghiare, cari însă numai recomanda nu-i pot nici în Occident, nici în Orient.

La un popor cu misiuni mari cum și-le închipuesc „inteligența“ maghiară că le au Maghiarii și nu Ungaria, nu este permis să se ivească contradicțiunile, care se ivesc în viața lor publică. Ear' dacă totuși se ivesc, cel puțin nu este permis, ca acele să fie scăpate din vedere astfel, încât să provoace chiar risul privitorilor ce stau, siliți sau de voie bună, la o parte.

Este cunoscut, că în sîmul naționalității maghiare sînt trei partide mai însemnate. Este partidul guvernului, care se numește și „liberal“; este al opozițiunii moderate și al stîngii extreme cu nuanțele ei. Partidul al patrulea, al anti-semiților, aici nu poate fi luat în considerațiune.

Cele trei dintăiu dar' sînt partidele cu care avem a ne face socoteala.

Par'că vedem pe cei dela „Nemzet“ și pe toți tovarășii sei în șovinism, din toate trei partidele, încreșind fruntea și zicînd, că ear' „calumniăm“.

Dacă a spune adevărul însemnează în limba șovinistilor maghiari a calumnia, nu sîntem noi de vină. Vina este, că noi cei cu adevărul și cu dreptatea, avem alt vocabular de noțiuni și de termini.

Se va vedea numai decît, dacă calumniăm sau nu.

Cele trei partide, în care se oglindescă inteligența maghiară și maghiaroană, sînt de acord de câte ori e vorba de a tăbări asupra naționalităților nemaghiare. „Sînt daco-romaniști toți Români din Ungaria!“ strigă guvernamentalii. Chorul a tustrele partidelor răspunde: „Sînt daco-romaniști Români din Ungaria!“ „Gravitează în afară, spre Bucuresci!“ strigă un extremist din stînga, și tustrele partidele răspund în chor: „Gravitează în afară, spre Bucuresci!“ Uită însă toate că ministrul-president Tisza a fost acela, dela care a emanat mai întăiu acea „înalță înțelepciune politică“, ca să mîne pe Români la Bucuresci.

Aparținînd toate trei partidele naționalității maghiare și stănd aceasta, în parlament și în guvern, în fruntea afacerilor, fire-ar chiar cum s'au obicinuit ele despre sine a țice, și ar trebui să stăruască molcomind spiritele. Un factor, care nu este numai în fruntea puterii, dar

simte și puterea în sine de a stăpâni situațiunea, în care se află, caută totdeauna să atragă, dar' nu se respingă. Și maghiarismul condus de inteligența maghiară ar face un mare serviciu patriei, când ar dovedi, că are conștiința de puterea amintită, în sine, când s'ar sili, dacă nu prin superioritatea culturii, prin superioritatea prudenții, să facă plăcută naționalităților nemaghiare petrecerea în patrie, pe care moși de strămoșii lor au apărut-o cu sângele, ca se poată ave tigna într'însa.

Guvernamentalii și opoziționalii pare că sînt o plăcere deosebită a agita în contra naționalităților. O norocire mare că naționalitățile nemaghiare sînt cu mult mai cu minte, decît toată inteligența maghiară. Dacă n'ar fi așa, Ungaria ar fi un adevărat vulcan, care de-a pururea ar neliniștă Europa. Dacă n'ar fi așa, Europa ar ave și privescerea extraordinară, cum o înteligență, condusă de închipuirea că ea este cimentul între societatea civilizată din Occident, și cea din Orient provoacă nemulțumire, ba, ceea ce este și mai bizar, că un guvern se află între agitatorii, cari împing populațiunile la exacerbare, ceea-ce la urma urmelor poate prea lesne duce și la încăierare.

„Înțelepciunea maghiară“ dar' din Ungaria este neînțeleaptă și priveghitorii ordinii, liniștii și ai păcii, care seamănă discordia, provoacă nemulțumirea și escită turburările.

Cine nu cunoaște mai de aproape împrejurările dela noi, va fi ispitit a crede că exagerăm sau întoarcem lucrurile pe dos.

Ca să se convingă cineva, că nu exagerăm nimica, nici nu întoarcem lucrurile pe dos, nu trebuie să facă alta, decît să abstragă dela naționalitățile nemaghiare și să privească puțin numai la partidele maghiare între sine.

Între partidele opoziționale maghiare, cu deosebire cel al opozițiunii moderate, a descoperit, în timpurile mai dincoace, atâtea scăderi în alegeri de deputați, în administrațiune, în administrațiunea financiară, încât pe omul cel mai flegmatic îl ia o groază. Și cui se impută că promovează corupțiune în alegeri, administrațiunea cea rea politică și financiară?

Nimeni altuia se face imputarea decît guvernului și organelor lui, și nu naționalitățile nemaghiare bucină scăderile cu gura așa de plină ca opozițiunea maghiară.

Ei bine, cei de acord, când strigă asupra naționalităților nemaghiare, eată-i în tabere diverse, când e vorba de trebi, de sigur nu de drag doamne, nici de dragul naționalităților nemaghiare, pentru-că nici din corupțiunile electorale, nici din reaua administrațiune nu le poate încărea nimica în spate.

Ear' dacă partidul guvernului cu organele sale vine și cu indignațiune oficioasă strigă că e calumniat, este o afacere în familia națională maghiară, care privesc pe aceia, ce conduc destinele țerii. Însă tocmai pentru-că îi privesc numai pe

ei, fire-ar ori-cari vinovații, dovedesc că între dînșii sînt a se căuta cei ce abuzează de forța publică și de prestigiul rolului de conducere.

De culumnie dar' din partea naționalităților nemaghiare nu poate fi vorba, când ele nu țic despre asupritorii lor nici cât își țic acestia, când se ceartă între sine.

Ca să încete ori-ce îndoială, că de naționalități este de parte ori ce răutate față cu Maghiarii, ne-ar pute servi o împrejurare mai recentă, care în 17 l. c. s'a pertratat la curie.

Fară leac de ingerență din partea naționalităților nemaghiare s'a întemplat de în comitatul Turda-Arieș un solgăbireu a arestat pe doi indiviți, sub un pretext oare-care, în realitate însă ca să terorizeze pe alegătorii opoziționali. După ce indiviții au fost un timp deținuți, fără de a fi ascultați, li s'a dat drumul. Cer dela tribunalul reg. concernent satisfacțiune, pentru-că au fost vătămăți în libertatea lor individuală. În două instanțe au fost respinși, fiindcă un vice-comite a certificat că solgăbireul a lucrat în cercul competenții (?) sale. Curia însă, fiind cauza apelată până acolo, a casat sentențele forurilor inferioare și a ordinar cercetare criminală, contra vătămătorului libertății individuale.

Cine a vătămă în cazul acesta libertatea individuală a cetățenilor?

Forța publică.

Pentru-ce?

Pentru-ca să terorizeze în interesul forței publice.

Cine a descoperit că ceea-ce a făcut forța publică este un inconvenient, ca să nu-i țicem mai mult?

Abia forul suprem de justiție.

Nu cumva curia, forul suprem de justiție al Ungariei, calumniază?

Dacă ar fi compus din naționalități nemaghiare, de sigur că opiniunea publică a inteligenței maghiare l-ar găsi vrednic de uciderea cu petri. El este însă compus, afară de una sau două excepțiuni, din Maghiarii, vechi și noi, și în gurile Maghiarilor nu poate ave loc calumnia, ba nu este permisă, mai ales când se pronunță ca forul cel mai înalt al dreptății.

Representanții opiniunii publice maghiare ar trebui să-și însemne mai bine cele ce se petrec în sîmul naționalității lor. Controla mai severă a faptelor proprii i-ar feri de multe bănueli grele aruncate asupra nemaghiarilor, ceea-ce i-ar feri totodată și de pierderea simpatiei la cetățenii lor și de ridicolul căruia, prin numeroasele contradicțiuni, de care geme viața publică maghiară, se expun înaintea străinilor.

Revistă politică.

Sibiu, 14 Decembrie st. v.

Foile maghiare, urmând unei tradițiuni diaristice, aduc cu privilegiul sărbătorilor articoli de Crăciun, dintre cari acela al lui „Pester Lloyd“ cu deosebire ne in-

teresează și ne surprinde chiar pentru unele pasage, ce le cuprinde. Eacă-le:

„Dacă însă ne reprezentăm sărberea țării de astăzi și dacă căutăm cu ochi observatori printre familiile din giurul nostru, — să nu amintim atunci și de modul cum familia popoarelor unguresci sărbeară țuia aceasta? Fire-ar de vre-un folos a nu voi să scim de adevărul neîmbucurător, că în cercul familiei acesteia atât de numeroase nu locuesce acea unire, care ar fi atât de lipsă spre prosperarea îmbucurătoare a întregului și că oarecare membri, cari se țin de copii mașteri ai statului unguresc lipsiți de bucurie și fără voie, dacă e vorba de o sărbere familiară a întregii națiuni unguresci(?) lor le merge întocmai ca și copiilor mașteri în viața comună, cărora rudeniile iubitoare afară de casă atâtea le aduc înainte miseria lor, până-ce ei înșiși cred în ea și în amăriciunea lor ved în toate acțiunile mumei nouă dușmănie și insultă. Și cum-că dispoziția sufletească nemulțumită a unor naționalități din patria noastră e basată pe sumuțarea și șoptirea ce vine din afară și nu în tractamentul ce-l experiază, o dovedesce mai bine aceea, că acolo, unde aceste șoptiri inspirate mai cu seamă de motive de natură internațională înceată pentru un timp, și iritațiunea naționalităților face loc unei dispozițiuni mai împăciuitoare precum o putem observa aceasta acum la conaționalii nostri sărbesci. Dar' alții tot încă nu vreau să țină cu noi la bucuria și suferința întregității și această unire întăritoare este, ce ne lipsesce mai mult decît unitatea absolută basată pe lucruri exterioare. Da, poate s'ar ajunge mai ușor și mai curînd, dacă dorințele după unitate n'ar trece preste ținta celor necondiționat delipsă statului, dorințe, ce cu toate aceste trebuie să rămână totdeauna utopice, ceea-ce deja întemeietorul statului european-unguresc va fi înțeles, când în testametul seu a vorbit de „*regnum unius linguae*“, dorințe, ale căror împlinire e nespuse de grea, mai cu seamă în timpul present cu tendența sa de o desvoltare și accentuare puternică a simțământului de individualitate, dorințe, a căror împlinire poate că de loc nu e de lipsă din punctul de vedere al unui stat unguresc tare și întărit în sine. Dacă am pleda pentru o asimilațiune internă, atunci am face-o pentru aceea a simțământelor și sentimentelor. Înflourescă în grădina limbilor națiunii unguresci diferite flori; clasifice și rubricizeze după plac etnograful pe poporul nostru și constateze la noi antropologul cele mai varii dimensiuni de cranii: aceasta nu trebuie să-și neliniștească pe statul unguresc cîtă vreme toți locuitorii sei, vorbire-ar ori-ce limbă, îmbrăca-s'ar în ori-ce port, mărturisesc religiunea politică a ideii de stat unguresc. Aceasta e ținta, ce se poate atinge, ce o putem ajunge încă și noi, și deja ne putem bucura în spirit de aspectul unei familii unite de popoare unguresci încungiuând cu bucurie pomul iluminat al Crăciunului, care a adus tuturor daruri dorite, ce-l fac fericit pe cel ce primesc și pe cel ce dăruiesc!“

Ca răspuns la felicitările făcute prin decanul sfântului Collegiu, prin cardinalul Sacconi, Papa a repetit de a constata poziția grea a bisericii și situațiunea ne mai suportaveră a Pa-

pismului. Capul bisericii catolice dice că el a arătat de repetate ori, că poziția actuală a Papismului e nesupportabilă, acum însă e silit a constata, că aceea devine pe di ce merge tot mai dificilă. Lui i se contestează acum și dreptul de a deprinde caritatea față cu deaproapele. Papa se întoarce apoi în contra atacurilor și a insinuațiilor pline de ură ale presei liberale, când cu ridicarea spitalului; el combate libertatea preste măsură a eresiei, care câștigă tot mai mult teren în Roma și atacă și dogmele cele mai venerabile ale bisericii dreptcredințioase. Papa cere cu toată energia independența Papismului și protestează în contra disolvării căsătoriilor, ceea-ce e o ruină a familiilor, periclitează creșterea copiilor, ear' pentru stat pregătesc decadența. „Dacă îi e plăcut lui Dumnezeu,“ continuă el, „de a ne scuti de această nouă încercare, îi vom mulțumi pentru aceasta; mă tem însă, că nu se va întâmpla o schimbare norocită, până când capul suprem al bisericii va trebui să poarte în Roma jugul unei domnii străine. Fiul lui D-țeu, care a scăpat cu fuga dinaintea furiei inimicilor săi, va fi întru ajutor și bisericii sale. Catolicii să grăbească sosirea acestui moment prin rugăciuni și viață adevărat creștinească.“

Din Londra i se telegrafează la „N. fr. Pr.“ următoarele: Examinând mai cu deamănuntul voluminoasele trei cărți vi-nete engleze în cestiunea cu Angra-Pequena, mai de însemnătate e o depeșă a lordului Derby, care se începe cu următoarele: „Până acum numai de curând guvernul englez n'a avut nici o idee că Germania ar intenționa a face oare-cari anexiuni, după cum apare aceasta din așa-numita plesons note.“ Derby declară apoi că el a creșut totdeauna că politica națională germană nu intenționează fundarea de colonii nici întinderea de protectorate politice. Prin aceasta lordul Derby voiesce să-și excuze primul seu răspuns că adecă Anglia nici nu face nici nu are de cuget a face pretensiuni de suveranitate dincolo de râul Orange. Abia după-ce principele Bismarck a întrebat din nou cu insistență, a urmat răspunsul lui Derby și replica lui Bismarck. Presa engleză își exprimă temerea, că guvernul englez se va arăta tot așa de necapabil și în cestiunea australică, ca și în ceea cu Angra-Pequena. „Reuters Office“ aduce din Melbourne scirea: Guvernul din Victoria se nisuse a înduplica din guvernele alorlate colonii australiane a protesta unanim în contra protectoratului Germaniei asupra Oceanului-pacific.

Din Camera României.

Ținem de interes unele discursuri ținute în Camera României cu prilegiul discuțiunii asupra răspunsului la mesajul de Tron. Între acele discursuri se află înainte de toate ca destul de remarcabil acela al d-lui Cogălnicean rostit în 5 Decembrie a. c., pe care îl reproducem precum urmează:

D. M. Cogălniceanu luând cuvântul dice că i se pare că a asistat la nise ședințe

de Ateneu, a ascultat o conferință; dar' n'a asistat la discuțiunile politice.

În acest parlament, dice oratorul, a intrat o forță nouă, o declară cu ferocitate și bucurie. D. Carp ne vorbii ieri de oamenii dela 1848 într'un mod demn și poate măgulitor; a cântat vecinica pomenire a generațiunii dela 1848, a generațiunii bătrâne, din care fac și eu parte. D-lor, am găsit două țări, provincii subjugate, zăcând sub împărăliile din afară și din întru. Acesta era spectacolul, pe care l-am vădut când am deschis ochii pe lume, și generațiunea aceea și-a luat de misiune ca, cu ori-ce mijloace, cu o muncă neobosită, să facă ca și aceste țări să însemneze ceva în Europa, și ca stat, și ca națiune, și ca societate.

Și, după o muncă, pentru unii de 50 de ani, pentru alții de 40, pentru alții de 30, am vădut realizându-se visele tinereții noastre. (Aplause).

O singură preocupare avem; ne întrebăm: moștenitorii noștri păstra-vor, spori-vor sau îmbunătăți-vor moștenirea pe care le-o lăsam?

Oratorul dice că a voit să facă ca acel părinte dintr'o comedie, care s'a prefăcut că este mort că să vadă ce fac moștenitorii sei, de aceea d-sa a vorbit la urmă ca să vadă ce spun cei tineri.

A fost foarte fericit de a auți trei voci necunoscute și a constatat că fie-care din acești tineri au opinii deosebite asupra situațiunii; se bucură de aceasta căci n'ar' dori ca toți tinerii să fie într'un calap, ca tinerii să facă un partid nou. Partidele nu se formează pe numărul anilor; partidele se formează prin idei; sunt oameni bătrâni de 70, de 80 de ani cari au idei tinere, cari au iluziuni pentru viitorul țării, cari resping scepticismul și cari prin urmare sunt mult mai tineri decât alții, cari au 25 de ani.

Sciți că la Vifeim este o scenă care reprezintă pe craii sau regii dela răsărit și că, după-ce se așează Irod, vine fie-care și se recomandă cine este, de unde vine și ce voiesce. (Aplause, ilaritate). Astfel au venit ieri unii din onorabili noștri colegi și ni-au spus cine sunt și ce vor. După părerea mea, d-lor, ieri s'a făcut un program, mai mult încă, s'au susținut tese, cum se susțin la concursurile ce se fac la facultate: am vădut vreo trei, patru tese pe cari le-am admirat și vă declar încă odată, că aceasta o dic în sensul cel mai serios al cuvântului.

Am vădut pe un tiner reprezentant al națiunii, pe onor. d. Tache Ionescu, suindu-se la această tribună și fiindu-ne un discurs cu mult talent, d-sa a găsit și a dat soluțiune la toate problemele ce se agită în această țeară.

D. Ionescu mai întâiu a făcut proces absenților, a atacat pe absenți și a dīs că acel partid este pierdut.

Eu mi-aș permite a întreba pe onor. d. Ionescu: când este un fapt constant, că partida conservatoare s'a abținut dela lupta electorală, când el lipsește din această Cameră, s'ar pute oare afirma și aci în discursurile noastre, și în proiectul de răspuns la discursul Tronului, și chiar prin mesajul regal, cumcă națiunea întreagă a aclamat, a primit revisuirea constituțiunii și că toate s'au făcut în cea mai perfectă liniște? Însă pentru aceasta nu se poate dice cumcă acei oameni, acea partidă nu mai face parte din națiune; precum asemenea nici abținerea lor, nici lipsa lor dintre noi nu poate infirma legalitatea acestui parlament.

Mi-a părut foarte curios că on. d. Ionescu a dīs, că dacă s'ar primi sufragiul universal, în curând un aventurier ar pute să se pună în capul țării.

Apoi, când d-sa vine și dice că sufragiul universal, dacă ar fi legea țării, ar aduce în capul ei un aventurier, nu vede d-sa, nu simte că lovesce moralitatea tuturor aleșilor colegiului al 3-lea și în deosebi alegerea chiar a d-sale? Cum toată țeara, cu inteligența, cu capitalul, cu averea, cu experiența, adunate la un loc, ar face posibilă venirea în capul țării a unui aventurier? Și cum sufragiul universal, mărginit numai într'un colegiu, n'ar avē și el aventurieri, ci ar

veni numai inteligență ca a d-sale? Apoi, cu aceste cuvinte nu se pune d-sa alături cu repositul Iepureanu, care dicea că colegiul al 4-lea este o minciună? Trebuia oare ca un reprezentant al colegiului al treilea să vină să dică că aduce aventurieri sufragiul universal? (Aplause). D-lor, nu vin să apăr ceea-ce aparține istoriei; dar' vă declar, că în curând, foarte în curând, când instrucțiunea publică se va răspândi în această țeară, când autoritățile vor lăsa ca colegiul al 3-lea să lucreze liber, colegiul al 3-lea va fi o cetate mai tare a libertăților, decât întâiul și al doilea. (Aplause).

Aceste cuvinte dice, sunt dator să exprim recunoștința mea, om bătrân, onorabilului domn Ianoli, care a combătut, tiner pe alt tiner, aceste teorii pe cari le pot aduce oamenii bătrâni, ear' nu tineri pentru cari viața se deschide acum; și sunt dator să exprim recunoștința mea mai ales pentru cuvintele, cu care a sfârșit cuvântarea sa, dicând că ceea-ce trebuie să reclamăm generațiunii nouă, tinere, trebuie să fie munca și caracterul. (Aplause).

Am auțit apoi, pe d. Nacu dicând, că marele păcat al partidului conservator e, că nici odată n'a avut încrederea în națiune. Aci sunt dator să protestez. Dacă d-sa va lua câte un fapt individual al boierilor din timpul de decadență, poate să aibă dreptate, dar' se nu generalizeze. D-sa se nu uite un lucru. Din nenorocire până la 1848, și chiar până la 1856, în această țeară nu erau decât boieri și țărani. În adevăr și țărani puteau să devină boieri, și nu numai în ministerele liberale dela 66 incoace sau dela 49 incoace am vădut fii de proști, fii de negustori eșind din rîndurile lor și ocupând cu demnitate acea bancă, dar' și chiar sub domnia regulamentară și sub Mihaii Sturdza și sub Alexandru Ghica; în Moldova cunosce feciorul unui preot, care a fost ministru din cei mai capabili.

Era un fel de patriat, care, ca și în Anglita, căuta să-și împospăteze sângele prin sângele poporan. Era cu neputință dar', ca ei să nu aibă încrederea în națiune.

Poate se va dice, că au degenerat; dar' imi voi permite să întreb de d. Nacu: D-sa, atât de erudit, atât de cunoscător, atât de cu sânge rece, când a dīs acele cuvinte de acolo, de ce nu se uită spre aceste busturi ale Gulescilor, Cămpineanului și alții? De ce nu și-a adus aminte, că oamenii, cari au făcut pe 48 erau boerii Cantacuzinescii, Rosetescii, în Moldova Ghiculescii, Sturzesicii, toți erau feciori de boeri. Pentru-ce dar' această stigmatizare generală?

Mi s'a dat mie prin vîrstă să fiu unul din cei mai naintați luptători în Moldova. Pe la 1837 făceam un rebel de moarte boierilor și-mi aduce aminte, că un unchiu al ministrului de externe, Tudoriță Sturdza, venia la tată-meu și-i dicea: ei, cum se poate, că băiatul d-tale, boier de-ai noștri, ne combate pe noi? Și bietul tată-meu, ca toți boerii cari simțiau, că boerismul se duce, îi dicea; ei cuoane Tudorică, ce se facem? Lume nouă, noi ne ducem. Cu toate acestea tată-meu tot mă chema și-mi dicea: dar' bine Mihălăchiță dragă, d'apoi de ce ne combați? (Risete) ești boer și tu. Da, sunt boer, îi diceam eu, dar' d-voastră nu sunteți ca boerii din alte țări. Eu am fost crescut în Prusia și nu între liberali, între conservatori; eram în pensiuie la fiul lui Huffeland, care a făcut Macrobioțica și care era ginerile urmașului celui mai mare feld-mareșal al lui Frideric-cel-Mare, Schwerin: vara, toate vacanțele mele le petreceam la Schwerinburg, și acolo vedeam că erau două sate, un sat vechiu ruinat, și alt sat mare, frumos; era Altschwerinburg și Neuschwerinburg, și ce era acolo? În cel vechiu erau bătrâni țărani; în cel nou erau aceia, cari s'au împroprietărit după 1806 în Germania ca să scape Prusia de jugul lui Napoleon. Conservatorii boeri deacolo scriseseră pe drapelul lor, după propunerea lui Stein și Hartenberg, ca articol de credință: împroprietărirea țărănilor; scriseseră pe drapelul lor învătămîntul primar obligator și în timpul de rebel în capul ar-

matei lui Frideric și urmașilor își vîrsau sângele lor cel mai prețios.

Și astfel diceam părintelui meu: Eacă ce am vădut eu acolo. Dar' d-voastră aci, ce faceți cu țărani? Ce faceți cu luminarea lor? Nu mai vorbesc de apărarea țării. Ea căduse. Prin urmare, nu-mi voiți răul dacă eu vă critic, și do-vadă, că am dreptate, este că mai toți ne-au dat puterea în mână fără a resista. Și câtă deosebire, dlor, când am auțit ieri pe onor. d. Carp dicând, că proprietatea țărănilor e condițiunea de viață a țării, că țaranul împroprietărit este condițiunea principală ca țeara să meargă bine. Atunci m'am transportat în anul 1863, când cel mai mare conservator, când cel mai ilustru orator dintre conservatori, Barbu Catargiu, dicea, că brațele țărănilor sunt capitalul proprietarilor. În 22 de ani cât progres s'a făcut?

Așa dar' de ce noi să venim și să aruncăm conservatorilor, că ei compează numai pe străini? (Va urma.)

Corespondențe particulare ale „Tribunei“.

Câmpeni, 15 Decembrie n. 1884.

„Părinții patriei“ sunt veseli; cu prilejul desbaterii bugetului pe anul 1885 ei au constatat îmbunătățirea finanțelor Ungariei. Partidul d-lui Tisza a tăcut ca soldatul la comandă când „fericitorul popoarelor Ungariei“ a constatat această îmbunătățire, dar' vor fi cugetat deputații în inima lor, că în faptă această îmbunătățire a finanțelor statului e ruina cetățenilor statului. Noi scim că această îmbunătățire chiar dacă ar exista în faptă, ea e o învingere financiară întocmai ca o biruință de bătaia pe prețul vieții tuturor soldaților. Nicăiri în toată lumea nu se aud atâte plângeri în contra greutăților publice, ca în aceste țări de sub stăpânirea Maghiarilor. Nu ne tânguim numai noi, nu ne prăpădim numai noi, se tânguie toate popoarele conlocuitoare, se prăpădesc economicesece toți.

Aceasta e o faptă, care o poți constata dealungul țării întregi. Întră în casa țaranului dela cel mai bogat până la cel mai sărac și aceeași tânguire o vei afla pretotindine: dările ne omoară.

Cui nu-i vine a crede tânguirile poporului, meargă dealungul țării și stee la răspântiile căilor aproape de piațele de țirg și va auți sunând doba de dimineața până seara vîndînd hainele și vitele oamenilor. De cîteori trebuie să te ascunzi ca să nu auți durerea țaranului vîndîndu-și bătută la dobă haina de pe trupul seu și bucătura din gura copiilor. Asisti la scena tristă de a vedea pe o biată veduvă cu câte 5—6 orfani mergînd în urma executorului, care i-a luat ultima capră, ce mai da câte o picătură de lapte bieților orfani, — decâteori mama, singurul sprigin ce-l mai au, cade la pat de desperațiune — icoana e sfîșietoare.

Asta e îmbunătățirea finanțelor statului: ruina cetățenilor, țipetele de foame a copiilor, — miseria e înfricoșată.

Vindere cu doba a fost în 13 n. l. c. în țirgul din Câmpeni. Vitele mari și mici a locuitorilor din giur aveau să fie vîndute pentru îmbunătățirea finanțelor de stat. Te cuprindea mila vîndînd poporul adunat prelîngă biata sa avere. Arareori se da câte un cas, când cineva se sară în ajutorul celor desnădăduși. La această licitare dl avocat Gerasim Candrea, a dat bieților oameni suma de 2000 fl., ca împrumut până în primăvară, fără de camete. Afle mulțumire în recunoștința poporului ajutat!

Foița „Tribunei“.

Colăcărutul.

Obiceiurile țărănilor români la nuntă, de Benedict Vicu.

Cerutul.

Cererea sau pețirea fetei se întimplă cam de comun așa, că tinerul, care voiesc să se căsătorească, pleacă cu doi oameni de ai sei la locuința fetei, pe care vreau să o pețescă. Întrînd în casă, se închină (salută) după datină, mai petrec puțin în convorbiri despre unele și altele, în urmă unul dintre pețitori (adecă dintre cei doi oameni de încredere ai tinerului), începe așa:

„Cinstiți oameni de omenie, și cinstită gazdă! După-ce am vorbit despre mai multe lucruri cunoscute, e timpul să vorbim ceva și despre lucrul, pentru care am venit aici la casa d-voastre.

„Odinioară patriarhul Avram, voinđ a-și însura pe Isac, fiul seu, a chemat pe credin-

ciosul seu Eleazar la sine și i-a dīs: juru-te pe tine Eleazare, să nu iai fiului Isac muiere din neamul Cananeilor; ci să te duci în pămîntul meu, între rudenile mele, și să-ți alegi lui soție după cuvîntul meu. Deci Eleazar s'a și dus în pămîntul lui Avram, și sosind în local, unde locuiau rudenile lui, cu voia lui Dumnezeu a și întălnit pe fata, care era dela D-țeu aleasă pentru Isac, fiul lui Avram. Spunînd și părinților în ce umblă, acestia numai decât au dīs: „Dela D-țeu e rînduită, și nu-i putem lucra în potrivă. Eată fiica noastră Raveca, dū-o soție stăpînului teu Isac.“ Asemenea sîntem și noi trimiși soli ai d-sale N. N. din N., că precum atunci Eleazar pentru Isac, așa și noi să fim mijlocitori pentru o soție fiului seu N., și deoare-ce tinerul nostru din iubire cătră fiica d-voastre N. s'a hotărît, că — de va fi cu voia lui D-țeu și a d-voastre, — să-și logodească soție pe fiica d-voastre, de aceea atât dela dînsa, cât și dela d-voastre așteptăm răspunsul îmbucurător.“

Acum, dacă părinții se învoiesc, se declară, că dînsii nu strică voia fetei, și că atîrnă numai dela dînsa. Deci, dacă se învoiesc și fata, tinerii dau mîna și se încredințează numai decât, ori se hotăresc o di pentru facerea credinței, — încredințării.

Încredințarea se face cu sau și fără preot, după datina comună prin schimbarea inelelor și a naframelor de mână înaintea celor două mărturii.

Chemarea la ospet.

Cu trei zile înainte de cununie, care de comun se întimplă Dumineca, mirele trimite „chemătorii“ (care mai totdeauna sînt doi feciori cu bețele împetelate) pe la aceia, pre cari voiesc să-și cheme la ospet. Întrînd chemătorii în casa celui ce vor să-și cheme la nuntă, salută după datină, și unul dintre ei dice:

„Ne rugăm de iertare pentru-că îndrăsnim a intra în casa d-voastre cu un cuvînt dela mirele N.N., care se roagă prin noi, să nu vă pregetați osteneala de a veni și d-voastre poi-

măne, adecă Duminecă, la casa d-nialor, la a d-sale căsătorie cu N. N. într'o di de veselie, la un tăier de mîncare, un păhar de beutură, la mai multă voce bună, să petrecem împreună, că cu drag vă vom vedea.“

Sau așa:

Când intră chemătorii în casă și se închină, (salută), gazda casei îi poftesce să șeață, dar' ei nu șed, ci unul dintre dînsii dice:

„N'avem scaun de ședere, nice loc de rămînere, că avem cale de călătorie, ca Dumnețeu să vă ție. Sîntem trimiși la d-voastre cu un cuvînt dela Dumnețeu și dela mirele N. N., care se roagă prin noi să venți, să luați parte și d-voastre la ospetul d-sale poi-măne, adecă Duminecă, la un tăier de mîncare, la un păhar de beutură, la mai multă voce bună, să petrecem împreună. Cu toată inima vă poftesc și cu drag vă și așteaptă.

(Va urma.)

De sub poala **Munților apuseni** în 6/18 Dec.

S'a mai ȳis, cã evenimentele regretabile, îndeplinite de floarea națiunii maghiare din Cluj au umplut inimile de amãriciune, dintr'un colț al țerii pãnã în celalalt.

Aceste însã cu atãt mai afund s'au sãpat în inimile celor bine simțitori, și cu atãt mai rea impresiune au fãcut, cu cãt ele nu sânt fãrã pãreche, ci se repetãzã pe fie-care ȳi, în comune rurale, în opide, ca și în orașe mari sau capitale, cãci veđi Doamne: „Regibus (Tisza) ad exempla totus componitur orbis“.

În nr. 182 al prețuitului ȳiar „Tribuna“ am cetit: „Clujanul te insultã dacã-ȳi permiti a vorbi și romãnesce, și se simte el insultat dacã te superi cãnd el batjocorește în prezența ta pe neamul teu“. Afirmațiuni ce, durere! sânt culese din viața noastrã socialã comunã cu frații Maghiari.

Sã se permitã darã a permuta termenul particular „Clujanul“ cu cel general „Maghiarul“, pentru-cã, deși nu toți avem a face cu Clujenii, trãim însã în contact neîntrerupt cu Maghiarii, cari au mãncãrimea de a ne insulta pe tot pașul. Pentru-cã, dacã e flueratã floarea națiunii, tinerimea noastrã, care nu poate fi educatã decãt spre bunãstarea patriei comune, pentru-cã tinerii între dînșii vorbesc și limba mamei lor, — dacã instituturile noastre de culturã sânt amenințate între altele și pentru atari colorii, și îngãrdite cu fel de fel de statute strãine și necorespunđtoare desvãltãrii lor, — fiindcã sânt suspecti; dar nu! pruncii nu pot fi agitatori, ci pentru-cã încã nu s'a inventat mașina de a metamorfoza toatã suflarea dupã chipul și asemãnarea lui Arpad, — dacã, și nu în fine, ci se tãcem de cutele și milele de inimi nãdușite, cari nici nu cutezã a resuffa chiar liber, — dacã ȳic sânt trași în judecatã, nu numai autorii maturi și conșcii de drepturile și datorințele lor, ci și pruncii inocenți, — atunci ce au domni imbuibați cu noi cesti mai de vãrstã destul de ocupați cu acuirea pãnei de toate ȳilele fãrã ca sã se rãmãnã timp a ne expune și supune grandioasei mașinari de maghiarizare a domniei lor.

Domnia-lor, frații Maghiari au mãncãrimea de a pune la probã rãbdarea și tenacitatea noastrã, aceste virtuți strãvechi romane. Sã nu se înșele însã: „facere et pati fortia Romanorum est“; pentru-cã, ce alta poate sã însemneze tristele evenimente coincidente în timp cu cele mai în sus înșirate, cã adecã, pe cãnd un preot romãn este oprit în cãlãtoria sa pentru biletul cerut romãnesce, pe atunci altul este batjocorit și mai nesuferit fãcã cu simțemintele sale naționale; cãci dacã se fac aceste la comandã și cu intențiuni politice organizate; s'ar pretinde totuși mai multã urbanitate din partea preoțimii, dela acesti apostoli ai pãcii și predicatorii ai iubirii reciproce creștinesci. Dar nu! ci și acestia uitãndu-și de chemarea lor, se resfațã insultãnd neamul romãn, timbrãnd în fața preotului acestora, concelebrante cu ei (la Joia verde, ur napja) pe anteluptãtorii libertãții „Horia“ și ai sei de bandiți etc., fãrã de a li-se fi dat ansã de a se și vorbi despre acesti martiri. Ba ura se timbreazã cu aceeași ocaziune ea pe sine atunci, cãnd tonurile limbii romãne (d. e.: ă, și â, î) de tonuri ale pacientului de... Sã mi se concedã această observațiune modestã, care deși precum se vede sânt de toate ȳilele în prezent, totuși aceste fiind sãvârșite precum s'a ȳis în ȳi mare de sãrbãtoare, ba încã la prãndul d-lor, și încã decãtrã un mare domn canonic; poate tinãdu-se îndrãpțãit spre de aceste fiindcã, deși e departe de Cluj, dar' il cheamã „Kolozsi.“

Mai anșerți asemenea se încercase un domn preot reformat de a timbra pe preoții romãni de nisce cerșitori pentru primirea darurilor și a presentelor creștinesci dela botzul Domnului, oferite bisericilor misere și preoților etc.

Ar fi tare de dorit însã, — dupã modestã pãrerã laicã a scriitorului acestor șire, — salariarea, sau cel puțin ajutorarea ceva mai bunã a preoților romãni, pe unde nu sânt porțiuni canonice, ceea-ce mai de comun este prin opide, pe unde nici poporul nu este așa liberal, și pe unde și preoții sânt mai expuși, dela cari însã totuși se pretinde tot mai mult; ca sã nu fie silii a se bucura de blidul de linte al strãinului. Cãci sciutã este plãngerea patriotului între strãini:

„Cu strãini am fost la masã
Și cu ei m'am ospetãt,
Dar' gãndind la mine-acasã
Lacrãmi riri am vãrsat.
Fie traiul cãt de rãu
Tot mai bun cu neamul meu.“

Lipsca, 10/22 Decembrie 1884.

În fascicula VIII pre 1884 a periodiceii „Ungarische Revue“ ce apare în nemțesce sub scutul Academiei ungurești de sciințe, precum se vede pentru rãspãndirea sciinței ungurești printre Nemți, d-l Moritz Rosenfeld publicã un articol asupra „Colonistilor italieni în Bãnat“. Articolul este datat din Timișoara.

Domnia-sa începe ȳicãnd cã Bãnatul este partea monarhiei ungurești, ce are cea mai mare însãmãnatã din punctul de vedere etnografic, cãci nicãiri nu se întãlnesc un mai mare numãr de naționalități, — dînsul enumãrã 13, — adecã Romãni, Nemți, Unguri, Sãrbi, Bulgari, amestecați cu naționalități ca Francezi, Spanioli, Italiani, Rusnici, etc., — cari în statistica naționalităților din Bãnat apar numai cu nisce cifre așa ȳicãnd microscopice, neuitãnd nici pe „fiii Pustiei“ de sigur amenințãndu-și din motive musicale-naționale. Domnia-sa ne mai spune cã aci se vede Maghiarul dislocãnd pre Sãrb, Sãrbul pre Romãn, Romãnnul pre Neamț și cest din urmã pre toți, spre spriginul cãrora dînsul spune cã se gãsesc localități, înainte de vreme, și nu mai departe, decãt în veacul trecut, locuite de o poporațiune de o naționalitate diferitã de cea de acum. Mai face în urma acestor „prolegomena“ cãteva reflexiuni filosofice asupra vieții popoarelor, cum unele se înlocuiesc pre altele, cum se scie de unde vine un popor, dar' unde se duce nu.

Începe dupã acestea istoricul acelor coloni. Dupã-ce Bãnatul stetuse sub Turci 164 ani, reintrã sub puterea Nemților la 1716. Însã starea Bãnatului era de jale, ȳice istoricul-etnograf din Timișoara: era numai barbariã, numai jafuri, numai arderi, prelungã cari se mai adãuga și clima cea nesãnãtoasã, emanațiunile sufocante ale bãlților. Se vede cã preste aceste lucruri domniserã Turcii.

Principele Eugeniu a dat lui Mercy (comite de) îndatorirea de a îndrepta această stare tristã; și Mercy a socotit cã ar ajunge la aceasta prin aducerea de coloni strãini, în special Nemți, cari sã se ocupe cu agricultura, Spanioli cu vînãtura ear' Italiani cu manufactura. Înființearã acesti coloni și sate, din cari unul fu numit în onoarea lui Mercy Mercydorf, care nume mai este și ađi. Italiani venirã anume 135 de familii. Ei bine, acestor 135 de familii, etnograful nostru le dã dela dînsul „meritul de a fi pus peatra fundamentalã la înflorirea culturii în Bãnat“. D-l Rosenfeld ȳice cu acest prilej, cã toți lucrãtorii în fabrice, la fier, argint, cismarii, croitorii etc., în Timișoara erau Italiani, trebuie deci sã fi fost nisce gigantici cu 100 mâni acesti Italiani, ca sã fi putut face ce ȳice d-l Rosenfeld despre dînșii.

Dar' la 1737 izbucnind din nou rãboiu coloniști fugirã și Bãnatul prin această fugã rãmase earãși despoporat, gol ca mai nainte (leer wie ehedem). Nu scim cum prin fuga a 135 familii o țearã întreagã sã rãmãnã goalã și ne mirãm cum d-l Rosenfeld nu ne explicã acest fenomen, care ar avã pentru sine, afarã de altele, și meritul nouității. D-l etnograf mai adaugã, cã ori-ce întreprinderi comerciale, industriale, postovurii, fabrice de mãtase dispar, ca și cum aceste ar fi fost exclusiv ale Italianilor, ca și cum nimeni, afarã de acesti oameni de altã naturã, cum vrea d-l Rosenfeld sã credem, n'ar fi mai pus mânia pe așa ceva. Însã dupã rãboiu coloniștii se mai întoarserã numai 122 familii, dar' fãrã a fi mai norocite acum. Cãci ciurma, care devasta Transilvania pre la 1738, se ivi și în Bãnat. De ea suferirã cu deosebire Italianii, ceea-ce se cunoaște din numãrul ce mai rãmãsesse dupã ciumã din aceste familii de pribegi, numãr, ce nu trecea de 58. Unii coloni se stabilirã dupã ciumã în satul Giroda (ađi locuit de vreo 1000 Rom. spune aut.) cultivãnd orezul; dar' nu rãmãserã mult aci, cãci comitele Perlas le interȳise cultura orezului din cauza salubritãții, și așa mulți se mutarã la Omor, sat locuit de Romãni, pre cari nu sciu cum autorul nostru îi numește în acel timp de barbarie oameni practici, inteligenți, cu cari ei se apucãrã earãși de cultura orezului, cãruia îi mergea bineșor.

Dar' încetul cu încetul sau mai bine iute de tot acesti Italiani își perdurã urma. Domnul autor mai spune cã unii s'au ocupat și cu zidãria, clãdind în Timișoara mai multe case, ce contribuirã la înfrumșetarea orașului, par'cã cine scie ce monumente de artã se înãlțau pe vremea aceea prin Timișoara.

Cãteva cuvinte asupra celor ȳise de dl Moritz Rosenfeld. Domnia-sa a pus prea mult pre spinarea pribegilor Italiani, cari abia s'au arãtat pe pãmântul Bãnatului, fãrã sã lase în urma lor altceva afarã de un pomelnic de nume, pe care domnia-sa îl citezã cu religiozitate ca pe un manuscript, ce conține numele vre-unei dinastii care a domnit în Egipt acum cãteva mii de ani. Prea multe au fãcut coloniștii și indigenii prea puține dupã dînsul; uitã cã această mână de oameni a fost pentru poporațiunea indigenã ca o plantã exoticã: un lãmãiu poate fi o lunã douã podoaba unei grãdini, poate rãspãndi mirosul puternic al florilor sale, pe lãngã care acela al florilor noastre de grãdinã, al arborilor noștri pare aspru; dar' atãt poate face el și nimic mai mult. Nu poate sta sub vânturii, ploii, zãpadã, ca arborii noștri, mai aspri dar' mai puternici. Ear' dacã în Bãnat agricultura a înãntat mult puțin, aceasta se datoresce nu Italianilor, ci Romãnilor, cari mai mult ca ori-care altã naționalitate nlocuitoare au fost legați de bucãtica de pãmânt, ce aveau și pe care cu multe sudori o udau. Ei au fost de baștinã și la bine și la rãu și au ajuns printre acestea pãnã acum schimbãnd înspre bine fața pãmântului lor. Dar' ei existã acum; de Italianii coloniști ai Bãnatului însã abia putem ȳice „fuerunt“. Mai mult respect de adevãr în cestiunile ce tratați, domnule Moritz Rosenfeld, cãci mai sânt și alții, cari sã vã controleze.

Cronicã.

Scoala de fetețe din Sibiu. Am publicat ieri notița, cã comitetul „Asociațiunii“ a numit o comisiune, un fel de juriu, pentru examinarea proiectelor intrate la concurs pentru zidirea școlii romãne de fete din Sibiu.

„Îmi pare foarte greșit acest pas, — ne scrie unul dintre abonații noștri, — mai ales, cãnd se sciu persoanele ce compun juriul. Nu s'ar fi putut oare cere pãrerã oamenilor noștri de specialitate, care judecau mult mai imparțial decãt un juriu, în care mulți membri ar putã sã fie bãnuiți de parțialitate ori de convențã chiar cu unul ori cu altul dintre concurenți. Această bãnuialã, chiar neîntemeiatã, ar fi trebuit sã se evite. Dar', „quod factum est, infectum fieri nequit.“ — Vorba e acum sã se facã o treabã, care nu va da pretexte pentru suspiciuni rãu voitoare.“

Prelegere publicã. În folosul înființãndei școlii centrale gr. or. de bãieți din Sibiu Duminecã în 16/28 Decembrie a. c. va prelege în casina romãnã profesorul Demetriu Comșa despre „cultura florilor în odaie.“

Începutul la 5 oare, bilete de intrare se aflã cu prețurile deja sciute la administrațiunea „Tribunei“ și la tipografia archidieceșanã, ear' în ȳia de prelegere dela 4—5 oare la cassã.

Transportul de vite pe calea feratã. Ministrul ungar de agriculturã, industrie și comerțu considerãnd cã prin prea marea îndesuire a vitelor de transport în vagoane pier multe, a adresat un circular cãtrã toate municipiile, prin care reguleazã transportul de vite. Conform acestei ordinațiuni ministeriale se vor bãga pe viitor: în un vagon închis 6 cai; în un vagon mare 9 boi îngãrșãți, 11 neîngãrșãți; în un vagon mic de transport 6 boi îngãrșãți și 8 neîngãrșãți; în un vagon mare cu douã etage 90 de porci îngãrșãți, 45 pe jumãtate îngãrșãți și 34 îngãrșãți. Vitele de tras sânt a se considera ca pe jumãtate îngãrșate. Oi se pot bãga în un vagon mare 85, ear' în unul mic 65.

Antisemitism în Graz. La 24 n. l. c. s'a disolvat decãtrã autoritãțile oficioase societatea de lecturã academicã germanã sub cuvãnt, cã ar fi focularul celui mai înfuriat antisemitism.

Din Romãnia. La adresa camerii deputãților Regele Romãniei a rãspuns urmãtoarele: „Primesc cu o viã mulțumire simțemintele de iubire și devotament, ce-Mi exprimați în numele țerii.

„D-voastre, aleși în virtutea nouei legi electorale pe o basã mai largã, nu veți uita isvorul, din care ați eșit și veți lucra fãrã preget spre a rãspunde la așteptarea generalã. Opera d-voastre este mare și laborioasã, dar' vrednicã de ardoarea și patriotismul ce vã însufleșește; luptele pacifice pe terenul organizãrii interioare cer cãte odatã mai multã stãruințã și tãrie, decãt chiar luptele sãngeroase de pe cãmpul de rãboiu. La lucru dar', d-lor deputați; opera organizãrii și consolidãrii statului romãn vã este încredințatã.

„Mult au fãcut predecesorii d-voastre, dar' mult încã aveți de fãcut. Eu, care cuget ȳi și noapte la îndeplinirea înaltei misiuni, ce-Mi este încredințatã, aștept concursul tuturor puterilor vii ale națiunii, spre a ajunge scopul dorit. Vã

mulțumesc, d-lor, pentru urãrile adresate Mie, Reginei și familiei Noastre; împreunã cu d-voastre, repet strigarea scumpã inimii Mele:

„Trãiascã Romãnia!“

Delegațiunii senatului Regele i-a ȳis:

„Simțemintele de iubire și devotament ce-Mi exprimã înãlțel corp al senatului sânt prea scumpe inimii Mele. Vã mulțumesc și împreunã cu d-voastre, privim cu încredere viitorul: cãci armonia, care domnesce între guvern și parlament asigurã desvãltarea și consolidarea statului romãn. Din parte-Mi, pãtruns de înalta misiune ce-Mi este încredințatã, nu voi cruța nici o ostenealã pentru a face pe iubita noastrã patrie sã fie înainte mergãtoarea civilizației în Orientul Europei. Vã mulțumesc, d-lor senatori, cu aceeași cãldurã, cu care adresați urãrile d-voastre Mie, Reginei și familiei Mele“.

Academia romãnã va ține ađi la 14 c. v. la ora 1 p. m. ședința publicã; în care P. S. S. episcopul Melchisedec va ceti un memoriu intitulat: **Istoricul mãnãstirei Trei Ierarchi din Iași.**

Lucrãrile de fortificare ale Bucureștilor s'au întrerupt și vor continua la primãvarã.

Din Italia. Curtea de casație a anulat hotãrãrea curții de apel din Roma, care condamnã pe guvern a plãti iesuiților din Neapole, suprimați de Garibaldi cãnd a fost dictator, pensia viagerã începãnd dela acea epocã, în loc de a începe numai dela disolvarea și expropriarea corporațiilor religioase decãtrã legea italianã.

Furt în Belgrad. În Belgradul Serbiei s'a sãvârșit în ȳilele acestea la oficiul postal un furt însemnat. Nisce indiviđi necunoscuți încã au furat un pachet, în care se aflau lucruri prețioase în valoare de 40,000 franci.

Mulțumitã publicã.

Eforia școlii centrale grãnițãreascã de reuniune din opidul Hațeg, vine a exprime cea mai adũncã mulțumitã eruditului și marelui bãrbat al națiunii romãne, dl Georgiu Barișiu, care cu ocaziunea vizitãrii școlii noastre, a binevoit a dona pentru bibliotecã noastrã școlãrã a fostilor grãnițeri a comp. II-a din Regimentul romãn I. de grãnițã:

Raportul lui Avram Iancu și douã rapoarturi ale lui S. Balint și Axente Sever.

Asemenea și dlui învãțãtor P. Oltean, care încã ne-a donat:

Scoala romãnã de B. Petri din anul 1877. Gramatica limbii maghiare de O. Barișiu. Lesebuch zum Lehrbuch der Kammerstenografie von Leopold Conn. Lehrbuch der deutschen Kammerstenografie von L. Conn.

Marinimoasele donuri vor servi de peatrã la edificarea fũntãnei nesecãverã, din care sã se adape ori-care Romãn.

Din ședința eforiei școlãrã.

Hațeg, la 23 Decembrie n. 1884.

Georgiu Ciuciu, Nicolae Sãnțian,
președinte. secret. efor.

Varietãți.

(Urcare pe Himalaia.) Tot mai sânt printre oameni unii cari vor încã din viața sã se apropie cãt mai mult de cer. Așa în timpul din urmã domnul W. W. Graham, membru al clubului anglu, a fãcut, însoțit de dor Helvețiani, mai multe escursiuni pe Himalaia, în unele însoțit și de un tinãr Francez, Decle, membru al clubului alpestru. Dînsul a strãbãtut catena Gahrval la nord de Kamau și de 2 ori munții Sikkim, vecini cu masivul Kindcinginga, ajungãnd la înãlțimea de 7320 metri, cea mai mare la care s'a suit om pe un munte. În această urcare n'a suferit nici curgeri de sãnge din nas, sau urechi ori țiuitori de urechi, ci numai nisce palpãțiuni de inimã. Urcarea pe Himalaia ofere cu mult mai multe inconveniente ca pe Alpi, fiind cã și ascensiunile sânt mai rari și înãlțimea mai mare. De pe Kabru, Graham vãdu la nord și înderët de Gourisankar 2 vãrfuri ce-i pãreau mai înalte ca cel pe care se urcase, ceea ce se și poate. Și munții se detronãzã unii pe alții. Dela înãlțime; așa Gourisankar poate fi detronat de alt pisc mai înalt, cum el a detronat pe Kindcinginga, care detronase la rîndul seu pe Davalaghir care a smuls Anđilor supremația ce dobãndise asupra munților pãmântului. De ne aducem bine aminte nu de mult s'a descoperit în Australia un munte a cãruia înãlțime întrece cu totul pe cele cunoscute pãnã acum.

(Un legat curios.) Un fabricant de hãrtie anume Filipo Iacob din Roveredo, mort de curãnd, a testat 100 fl. celei mai bune bucãtãrese din Roveredo. Asupra întrebãrii care e cea mai bunã bucãtãreasã are sã hotãreascã franciscãnul Guardian din Roveredo.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Pãcurar.**

Extras din foaia oficială. Concurs.

Din partea tribunalului din Braşov se deschide concurs asupra averii firmei Csorba & Gáll în Braşov. Insinuări până în 4 Februarie 1885. Pertractarea de licit-dare în 16 Februarie 1885.

Bibliografie.

„Candela.” Jurnal bisericesc-literar. Cernăuţi 1 Decembrie 1884. Anul III. Nr. 12. Sumar: Raportul mosaic despre facerea lumii şi ştiinţele naturale. — Index Zolkievienis. — Articol ruten. — Cateheselu celui întresănti părintelui nostru Ciril Archiepiscopul Ierusalimului. — Predică pentru Dumineca a 27 după Rusalii. — Articol ruten — Discursul pronunţat de P. S. S. părintele arhieru Ghenadie Enăceanu cu ocaziunea deschiderii facultăţii de teologie în Bucuresci. — Cronică.

Sciri economice.

Preţul Cerealelor la Giurgiu, Grâu ciacăr, calitatea I. greutatea 50—56 livre, chila lei 48—54. Grâu ciacăr, calitatea II. greutatea 55—58 livre, chila lei 52—60. Porumbul nou, greutatea 55—57 livre, chila lei 25—30. Porumbul vechiu, greutatea 58—59 livre, chila lei 50—52. Orezul, greutatea 42—46 livre, chila lei 44—48. Meiul, greutatea 56—57 livre, chila lei 37—40. la T.-Severin. Grâu ciacăr, calitatea I. chila lei 50—60. Porumbul, chila lei 40—50. Orşul, chila lei 50—52. T.-Severin, 8 Decembrie. Grâu ciacăr, calitatea I. chila lei 50—60. Porumbul, chila lei 40—45. Săcara, chila lei 50—52. la Tulcea Grâu ghirca, chila lei 16—17. Porumbul, chila lei 14. Orşul, chila lei 8—8.60. Săcara, chila lei 14. Fasolea, 100 de oca, lei 22—23.

Bursa de Bucuresci.

Table with financial data: Renta amort. (5%), Rur. conv. (6%), Act. de asig. Dacia-Rom., Banca naţională a României, Impr. oraş. Bucuresci, Credit mob. rom., Act. de asig. Naţională, Serisuri fonciare urbane (5%), Societ. const., Schimb 4 luni, Aur.

Turnătoare de clopote şi de metal alui

Antonie Novotny

se recomandă pentru facerea de clopote nouă, pentru turnarea, din nou a clopotelor sparte de toată mărirea, precum şi pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic oferind garanţă pe mai mulţi ani. Montate cu chivere (coroane) de lemn, fer turnat şi bătut; astfel construite, că după-ce sânt usate pe o parte se poată fi învîrtite cu înlesnire în ori-ce direcţiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand:

clopotele găurite şi premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic şi mai adînc, ca cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punţi egalează pe unul de 400 punţi.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote solide şi frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage şi toace din metal, precum şi toate celelalte articole de alamă şi metal aparţinătoare de această categorie, cu preţurile cale mai moderate. Se construiesc clopote şi pre lungă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punţi în jos, precum şi stropitoare de mână se află totdeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid şi cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.

[104] 9—12 Timişoara, Fabrică.

[71] 24

Banca geneală de asigurare

„TRANSILVANIA“

în Sibiu,

≡ fundată în a. 1868 ≡

asigurează pe lînga condiţiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc şi esplosiune clădiri de ori ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobiliu etc. b) pe vieţa omului în toate combinaţiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morţii şi pentru terminuri ficsate, de zestre şi de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Table with columns: Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc, Sume asigurate pe vieţa, in a. 1869—1880 fl. 362,354.67, in a. 1869—1880 fl. 247,755.97, etc.

fl. 864,856.67 cr.

Conform bilanţului pentru 1883 fondurile de rezervă şi garanţie se urcă la

fl. 536,865.21 c.

Prospecte şi formulare se dau gratis.

Desluşiri se dau şi oferte de asigurări se primesc prin Direcţiune în Sibiu (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile gen. şi principale în Braşov (C. J. Münnich), Cluj şi Arad, precum şi prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Large table with multiple columns showing train schedules between various cities like Budapest, Braşov, Sibiu, etc. Includes columns for train types (Tren de persoane, Tren de omniбус) and times.

Nota: Numerii incuadraţi cu linii groase însemnează oarele de noapte.